

ANDREAS
RANDEL
1806-1864

Konsert nr 1 i d-moll
för violin och orkester

Concerto No. 1 in D minor
for Violin and Orchestra

Källkritisk utgåva av/Critical edition by Cristian Marina

Levande musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom källkritiska notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Utgåvor och texter finns publicerade i projektets databas på internet med fri tillgänglighet. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustaf III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Idag är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through source-critical editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available freely in the project's online database. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik (formerly the Swedish Music Information Centre).

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustaf III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Notgrafisk redaktör/Score layout editor: Anders Högstedt
Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 578/Edition No. 578
2014
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0-66166-053-8

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

Andreas Randel

Andreas Randels (1806-1864) karriär speglar den klassiska bildningsgången inom musikens område: från ung gehörsmusicerande spelman till professor i violinspel. Kännetecknande för hans yrkesliv är också mängden av musikaliska fält som han var verksam inom. I och för sig var mångsidighet ett krav för att då kunna leva på musik, men Randels palett var ovanligt varierad.

Andreas Randel föddes i Ramdala socken utanför Karlskrona – han hette ursprungligen Pettersson, men tog sig efternamnet Randel efter födelseorten. Hans förmåga att musicera uppmärksammades tidigt. I 15-årsåldern kom han till Stockholm och fick möjlighet att 1821-28 vistas i Paris för studier vid Musikkonservatoriet (violin för Pierre Baillot och komposition för Luigi Cherubini).

Tillbaka i Stockholm 1828 fick Randel anställning som violinist i Hovkapellet. Han blev 1838 orkesterns 2:e konsertmästare, 1:e konsertmästare 1861. Under tjugo år, 1844-64, var han lärare i violinspel vid Musikkonservatoriet – utnämnd till professor 1859. Ingen av dessa tjänster var emellertid på heltid. Parallellt arbetade han som musikalisk ledare vid Andra Livgrenadjärregementet. Han ledde också Par Bricoles kör 1853-62.

Som tonsättare ägnade sig Andreas Randel mycken kraft åt skådespelsmusik, vilket har sin huvudsakliga förklaring i hans anknytning till Hovkapellet – på operan framfördes vid denna tid också skådespel med musikinslag och rena talpjäser. Han skrev musik till ett 20-tal uppsättningar. Hans allra mest kända musik är utan tvekan den som skrevs till F.A. Dahlgrens skådespel *Värmlänningarna* (1864). Men Randel hann vid sidan av sina andra verksamheter också skriva annat än scenisk musik. Av större verk kan nämnas hans tre violinkonserter, där franska drag påminner om hans studietid i Paris. Randel komponerade också kammarmusik med det egna instrumentet i centrum: tre stråkkvartetter och flera soloverk för violin. Som körledare hade han anledning att skriva verk för manskör. När Oscar I avled 1859, fick Randel det hedrande uppdraget att skriva en sorgmarsch för begravningsgudstjänsten.

Musikhistorikern Martin Tegen pekar på Randels stilistiska anpassningsförmåga som ett kännetecken för hans produktion. Precis som Randel i sitt yrkesliv klarade flera roller, så kunde han rätta sitt komponerande efter de förväntningar som genre och besättningstyp ställde.

Andreas Randel invaldes som ledamot nr 275 i Kungl. Musikaliska akademien den 25/11 1837.

Andreas Randel

The career of Andreas Randel (1806-1864) reflects the classical musical educational cursus: from young fiddler who played by ear to professor of violin. The number of musical fields in which he was active is also characteristic of his professional life. Though versatility was a requirement for making a living in music at the time, the number of strings to his bow was unusually varied.

Randel was born in the parish of Ramdala outside the south-eastern town Karlskrona. His name was originally Pettersson, but he took on the name Randel after his birthplace. His talent for music became evident at an early age. When he was 15 or so, he came to Stockholm and in the years 1821 to 1828 was given the opportunity to live in Paris to study at the Conservatory (violin for Pierre Baillot and composition for Luigi Cherubini.)

When he returned to Stockholm in 1828, Randel was hired as a violinist at the Hovkapellet (The Royal Court Orchestra). In 1838, he became the orchestra's second concertmaster, and first concertmaster in 1861. For twenty years, from 1844 to 1864, he taught violin at the Musikkonservatoriet (the Royal Conservatory of Music), becoming professor in 1859. However, none of these services was full-time. He also worked as music leader at the Andra Livgrenadjärregementet (the Second Life Grenadier Regiment). He also led the Par Bricole choir from 1853 to 1862.

As a composer, Randel gave much power to incidental music, mainly owing to his affiliation with the Hovkapellet: at this time the opera also offered dramatic performances with musical elements and simple spoken plays. He wrote music for some twenty productions. His most famous music is without doubt that which he wrote for F.A. Dahlgren's 1864 drama *Värmlänningarna* (The Värmlanders). Nevertheless, Randel also had time to write for more than the stage. Among his greater works, one could name his three violin concertos, which have French features, reminiscent of his studies in Paris. Randel also wrote chamber music centred on his own instrument: three string quartets and several solo pieces for violin. As a choral leader, he had reason to write works for male choir. At the death of King Oscar I in 1859, Randel was honoured with the task of writing a funeral march for the burial service.

The music historian Martin Tegen describes Randel's capacity for stylistic adaptation as characteristic of his production. Just as Randel professionally filled several roles, he could adjust his composing to the expectations of the genre and type of commission.

He was elected to the Kungliga Musikaliska akademien (the Royal Swedish Academy of Music) on November 25 1837, as member no. 275.

© *Gunnar Ternhag*, Levande Musikarv
Transl. Martin Thomson

Kritiska kommentarer

Källmaterial

Utgåvan baserar sig på två källor: partituret i autograf (**A**) och den handskrivna solo violinstämman, *violino principale*, **S** (Vp.). Det exemplar som använts som förlaga återfinns hos *Musik- och teaterbiblioteket* i Stockholm under signum Sv.Saml./Vl.-konserter/Rar.

På partituromslaget (KMA:s bindning) står det: A. RANDEL/VIOLINKONSERT/No 1/PARTITUR/K.M.A.

Ingen titelsida. Första partitursidan bär titeln: "Concerto [No 1 d-moll]/Randel".

Solo violinstämmans titelsida bär följande text: Concerto/pour le Violon/avec accompagnement de deux Violons, Alto, Violoncelle,/& Basse, Une Flûte, deux hautbois, deux Clarinettes, deux Bassons,/Deux Cors & Timballes,/ Composé/par/ A.Randel/Violino Principale.

Kommentarer

Tutti- och solobeteckningarna i stråkorkestern anger när samtliga- resp. endast ett instrument i stämman spelar. **S** (Vp.) antas ha framställts efter **A** och använts vid framförande således står den till grund för denna utgåva.

Sats 1, *Allegro maestoso*

TAKT	INSTR.	ANM.
141-142, 145-146, 156-157	vl.pr.	16-delsgrupperna på 1:a och 3:e slaget i S (Vp.) avviker i A (Vp.) enligt nedan:
149-150	vl.pr.	16-delsgrupperna i S (Vp.) ändras i A (Vp.) till följande rytmiska mönster:
160-161	vl.pr.	16-delsgrupperna på 1:a och 3:e slaget i S (Vp.) avviker i A (Vp.) enligt nedan:
233	vl.pr	återställningstecken h, hela takten; i analogi med t.230-232
252-254	fag.1/cl.1	<i>mf</i> tillagd i analogi med stråket
258	fag.	<i>p</i> borttaget
281	vl.pr.	femte tonen c3 (ej ciss3), ingår i dominantackord Hb9; melodisk sekvens i analogi med t.280
290-291, 294-295	vl.pr.	16-delsgrupperna på 1:a och 3:e slaget i S (Vp.) avviker i A (Vp.) enligt nedan:
297	cor.	<i>p</i> ersatt med <i>pp</i> i analogi med t.305-306
298-299	vl.pr.	16-delsgrupperna i S (Vp.) ändras i A (Vp.) till följande rytmiska mönster:
303-304	vl.pr.	16-delsgrupperna på 1:a och 3:e slaget i S (Vp.) avviker i A (Vp.) enligt nedan:

Sats 3, Rondo à l'Espagnole

TAKT	INSTR.	ANM.
28	stråket	<i>p</i> i analogi med t.182
132	vl.pr.	<i>cresc</i> ersatt med båge i analogi med stråket
269	stråket	tillagd <i>dim</i> i analogi med t.151
300, 302	vl.pr.	A (Vp.) avviker från S (Vp.) enligt nedan:
308, 310	vl.pr.	A (Vp.) avviker från S (Vp.) enligt nedan:
323-328	vl.pr.	A (Vp.) avviker från S (Vp.) enligt nedan:
329	vl.pr.	2:a slaget, 16-delstriolen, flageoletter på a2 borttagna